

PAŽYMA Nr. NV-

2022-09-08

DOKUMENTAS PASIRAŠYTAS

VYRIAUSYBĖS IŠVADA		DĖL NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO PAPILDYMO 16 ¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XINP-2573	
Nr.: TAP-22-1187(2) TAIS-22-5239(5)			
Pateikimo Seimui terminas 2022-04-25	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM)	TAP 2022-07-13	Svarstyti: ☒ TAP (pakartotinai) ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis

DALYKINIS VERTINIMAS	Siūlomos pagrįstos priemonės, kurios padės išspręsti nustatytą problemą	Taip
	Siūlomas sprendimas pagrįstas įrodymais (duomenimis, faktine informacija)	Iš dalies
	Teisės akto projektas parengtas laikantis Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų dėl derinimo subjektų, terminų, projekto lydimosios medžiagos	Taip
	Teisėkūros procesas buvo įtraukus, užtikrinant tinkamą suinteresuotų asmenų informavimą ir dalyvavimo sąlygas	Netaikyta
TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS	☐ Esminės ☒ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio ☐ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos ☐ Pastabų nėra	

PROJEKTO TIKSLAS	Pateikti Vyriausybės išvadą (iš esmės pritarti, tačiau pasiūlyti tobulinti) dėl Seimo narių (M. Ošmianskienės ir kt.) grupės pasiūlymo savivaldybių administracijose įteisinti savivaldybės neįgaliųjų reikalų koordinatoriaus pareigybę.
SPRENDŽIAMA PROBLEMA	<p>Seimo nariai siūlo (nuo 2023-01-01):</p> <ul style="list-style-type: none">JT neįgaliųjų teisių konvencijoje, ES ir LR teisės aktuose numatytų neįgaliųjų teisių įgyvendinimui užtikrinti kiekvienoje savivaldybės administracijoje įsteigti neįgaliųjų reikalų koordinatoriaus pareigybę (Kordinatorius – valstybės tarnautojas, tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui, jo pareigybės tipinį aprašymą tvirtina SADM).Kordinatorius vykdo šias funkcijas:<ul style="list-style-type: none">– rengia ir įgyvendina savivaldybės neįgaliųjų socialinės integracijos politikos programas ir priemones;– teikia išvadas dėl savivaldybės teisės aktų atitikties JT neįgaliųjų teisių konvencijai, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymui ir kt.;– užtikrina ir koordinuoja, kad savivaldybėje būtų vykdoma statinių naudojimo priežiūra dėl atitikties reikalavimams, susijusiems su aplinkos pritaikymu neįgaliųjų poreikiams;– tiesiogiai konsultuoja neįgaliuosius ir koordinuoja jų prašymų, skundų nagrinėjimą;– organizuoja statistinių duomenų apie savivaldybėje gyvenančius neįgaliuosius, jiems reikalingas paslaugas rinkimą ir apdorojimą;– kartą per metus pristato savivaldybės tarybai ataskaitą apie neįgaliųjų socialinės integracijos politikos įgyvendinimą ir kt.

POREIKĮ KEISTI REGULIAVIMĄ INDIKUOJANTY S SUBJEKTAI IR (AR) ŠALTINIAI	DUOMENYS / ĮRODYMAI
<ul style="list-style-type: none">✓ Seime registruotas teisės akto projektas✓ Europos Komisijos 2021-2030 m. neįgaliųjų teisių	<ul style="list-style-type: none">Įstatymo projekto rengėjų teigimu, dabartinis neįgaliųjų teisių mechanizmas, kuris vykdomas centralizuotu lygiu per Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą (LGKT), nėra efektyvus. LGKT tarnyba neturi teritorinių padalinių, kurie leistų greitai ir efektyviai reaguoti į pažeidimus. LGKT kompetencija siejama su jau padarytų pažeidimų konstatavimu, bet ne su prevencija. Nėra užtikrinamas vienodas neįgaliųjų teisių ir interesų apsaugos lygis skirtingose savivaldybėse.Europos Komisija 2021 m. kovo mėn. yra patvirtinusi 2021-2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją, kurioje visos ES institucijos, kitos įstaigos ir agentūros raginamos paskirti su

strategija	negalia susijusių strategijų koordinatorius.
------------	--

SIŪLomos PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Rengėjų pasiūlyta Vyriausybės pozicija dėl Įstatymo projekto, iš esmės laikytina tinkama. Pateikiant taiklius argumentus, siūloma Įstatymo projektą tikslinti, siekiant užtikrinti Seimo narių pasiūlytos priemonės taiklumą ir efektyvų jos įgyvendinimą.

Projekte siūloma pritarti Įstatymo projektui, bet pasiūlyti Seimui jį tobulinti:

- 1) Nustatyti neįgaliųjų reikalų koordinavimo funkcijos tikslą, o ne būdą, kaip šis tikslas turi būti pasiektas, t.y. steigiant Koordinatoriaus pareigybę.
- 2) Nustatyti, kad neįgaliųjų reikalų koordinavimo funkcija finansuojama iš savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams (dotacijų skyrimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras).
- 3) Atsisakyti Įstatymo projekte Koordinatoriaus funkcijų išvardijimo bei nuostatų, numatančių, kad Koordinatoriaus pareigybės aprašymas tvirtinamas socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintu tipiniu aprašymu bei Koordinatorius yra savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui (tai dubliuoja Valstybės tarnybos ir Vietos savivaldos įstatymuose įtvirtintą reguliavimą).
- 4) Siekiant užtikrinti neįgaliųjų reikalų koordinavimo funkcijos savivaldybėse vykdymą, gali prireikti savivaldybių administracijose papildomai įdarbinti po 1 ar kelis darbuotojus. Jų darbo užmokesčiui per metus reikėtų skirti 1,4 mln. eurų. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatymo projektą svarstyti kartu su 2023 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO KAŠTAI

Projekte rengėjai yra pasiūlę Seimui valstybės biudžete numatyti lėšas, reikalingas koordinavimo funkcijoms vykdyti (preliminarius skaičiavimus savivaldybių biudžetams yra pateikę ir Seimo nariai Įstatymo projekto aiškinamajame rašte).

Papildomų lėšų poreikis	Koordinatorių pareigybių darbo užmokesčiui per metus reikėtų apie 1,4 mln. eurų . Kitų papildomų išlaidų nenumatoma, nes Koordinatoriui nebus reikalingos papildomos patalpos – darbo funkcijas jis atliks savivaldybių administracijų patalpose.
-------------------------	--

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Dėl projekto pobūdžio (teikiama Vyriausybės išvada dėl Seime svarstomo Įstatymo projekto) viešosios konsultacijos nevykdytos.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas patikslintas atsižvelgiant į 2022-07-13 tarpinstituciniame pasitarime pateiktus pasiūlymus. TM, VRM ir Vyriausybės kanceliarijos pasiūlymai 2022-07-15 aptarti bendrame šių institucijų ir SADM pasitarime. Atsižvelgiant į tai, kad projektas keitėsi iš esmės, projektas pakartotinai suderintas su TM, VRM, FM ir Lietuvos savivaldybių asociacija.

Dėl FM ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Likusios nesuderintos pastabos ir pasiūlymai	<p><u>LSA</u>: siūlo numatyti, kad neįgaliųjų reikalų koordinavimo funkcija savivaldybėse finansuojama tik valstybės biudžeto lėšomis (<i>SADM: ši funkcija priskiriama Vietos savivaldos įstatyme numatyta savarankiškai savivaldybių funkcijai – „sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgaliųjų socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas“</i>. Projekte siūloma numatyti, kad prie šios funkcijos finansavimo prisideda ir valstybė).</p> <p><u>FM</u>: siūlo reikalingas lėšas SADM perskirstyti iš 2023 m. planuojamų sutaupyti lėšų ir projekte numatyti, kad jos bus skirtos iš SADM numatomų 2023-2025 m. maksimalių asignavimų limitų (<i>SADM: FM pateikti 2023-2025 m. limitai neatitinka SADM nurodyto poreikio (tenkina tik apie 30 proc. pateikto poreikio), todėl numatomomis sutaupyti lėšomis turės būti dengiamos priemonės, pagrįstos jau galiojančiais įstatymais</i>).</p>
--	---

KITI DALYKINIO VERTINIMO ASPEKTAI

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte siūlomos Seimui Įstatymo projekto nuostatos dėl neįgaliųjų reikalų koordinavimo funkcijos yra numatytos ir SADM 2022-09-02 pateiktame Vyriausybei svarstyti Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projekte (teikiamas bendrame negalios reformos pakete su kitais įstatymų pakeitimų projektais). Todėl Vyriausybei siūlytina šiuos projektus svarstyti tame pačiame posėdyje.

PAŽYMA PARENGĖ	<i>Daiva Buivydaite-Garbštienė</i>
	<i>Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupė, patarėja</i>